

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ekonomická fakulta

Otto Sobek – Emília Zimková

MENOVÁ TEÓRIA A POLITIKA

ERUDITIO
MORES
FUTURUM

Obsah

Predhovor	3
Obsah	4
Content	7
Zoznam obrázkov	10
Zoznam grafov	11
Zoznam prípadových štúdií	11
1. ZÁKLADY MENOVEJ TEÓRIE	13
1.1. Úvod do problematiky peňazí a meny	13
1.1.1. Vznik a vývoj peňazí	13
1.1.2. Mena a menové sústavy	16
1.2. Vývoj menových teórií od staroveku po súčasnosť	17
1.2.1. Peňažné teórie	18
1.2.2. Teórie úroku	25
1.2.3. Súčasné peňažné teórie	26
1.2.4. Teória optimálnej menovej oblasti	31
1.3. Peniaze v modernej spoločnosti	35
1.3.1. Mechanizmus peňažného obehu v podmienkach existencie jednej banky	35
1.3.2. Vydávanie peňazí do obehu v podmienkach štruktúrovanej bankovej sústavy	40
1.3.3. Kvantitatívne vymedzenie peňažnej masy	41
1.4. Peňažná rovnováha a predpoklady jej zachovania	42
1.4.1. Podstata peňažnej rovnováhy	42
1.4.2. Peňažné hospodárenie hospodáriacich subjektov a peňažná rovnováha	43
1.5. Inflácia ako prejav porušenia peňažnej rovnováhy	46
1.5.1. Základné ekonomické príčiny a javové formy inflácie	46
1.5.2. Osobitosti inflácie v centrálne riadenej ekonomike	49
1.5.3. Základné makroekonomické súvislosti inflácie	50
1.5.4. Znovurozdeľovacie účinky inflácie	52
1.5.5. Hlavné sociálne a politické dôsledky inflácie	53
1.5.6. Meranie inflácie	54
Zhrnutie	60
Kľúčové slová	61
Otázky	61
Literatúra	61
Internetové zdroje	64
Tlačené médiá	64
2. ZÁKLADY MENOVEJ POLITIKY	65
2.1. Podstata menovej politiky a jej nositelia	65
2.1.1. Ciele menovej politiky	67
2.1.2. Nástroje menovej politiky	73
2.1.3. Fungovanie menovej politiky	75
2.1.4. Stratégie menovej politiky	78

2.2. Menová politika a vonkajšie ekonomické vzťahy	83
2.2.1. Vyrovnanosť platobnej bilancie	83
2.2.2. Mechanizmy vyrovnávania platobnej bilancie.....	85
2.2.3. Vplyv zahraničnej ekonomiky na menovú politiku	86
2.2.4. Udržiavanie stabilného vývoja výmenného kurzu	90
2.2.5. Devízové rezervy	92
2.3. Menová politika a rozpočtová politika.....	93
2.3.1. Aktívny a pasívny rozpočet.....	93
2.3.2. Koordinácia menovej a rozpočtovej politiky	96
2.4. Menová politika a finančné programovanie.....	99
2.4.1. Oblasti finančného programovania	99
2.4.2. Makroekonomické súvislosti vo finančnom programovaní	105
Zhrnutie	107
Kľúčové slová	108
Otázky	108
Literatúra	108
Internetové zdroje	110
Tlačené médiá	110
3. MENOVÁ POLITIKA NA SLOVENSKU PRED VSTUPOM DO EUROZÓNY	111
3.1. Centrálné bankovníctvo na území dnešného Slovenska.....	111
3.2. Právny základ Národnej banky Slovenska	117
3.3. Rozhodovacie orgány Národnej banky Slovenska	118
3.4. Menová politika Národnej banky Slovenska.....	119
3.5. Emisia bankoviek a mincí Národnou bankou Slovenska	126
3.6. Regulácia finančného trhu Národnou bankou Slovenska.....	129
3.7. Platobný styk a Národná banka Slovenska.....	131
3.8. Medzinárodné aktivity Národnej banky Slovenska.....	135
3.9. Členstvo Slovenska v Európskej únii a etapy procesu eurokonverzie	136
Zhrnutie	142
Kľúčové slová	143
Otázky	143
Literatúra.....	144
Internetové zdroje	145
4. MENOVÁ POLITIKA EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY	146
4.1. Časový harmonogram vzniku menovej únie v Európe	146
4.2. Spoločná jednotná mena euro.....	153
4.3. Legislatívne vymedzenie Európskeho systému centrálnych bánk	155
4.4. Základné a doplnkové úlohy eurosystému	157
4.5. Právna a skutočná nezávislosť Európskej centrálnej banky.....	164
4.6. Štruktúra a imanie Európskej centrálnej banky.....	166
4.7. Rozhodovacie orgány Európskej centrálnej banky	168
4.8. Menová politika Európskeho systému centrálnych bánk	171
4.8.1. Konvenčná menová politika Európskeho systému centrálnych bánk	172

4.8.2. Nekonvenčná menová politika Európskeho systému centrálnych bánk.....	186
4.9. Devízová politika Európskeho systému centrálnych bánk.....	188
Zhrnutie	189
Kľúčové slová	190
Otázky	190
Literatúra	190
Internetové zdroje	191
5. CENTRÁLNE BANKOVNÍCTVO A FINANČNÁ STABILITA	192
5.1. Regulácia európskych národných finančných trhov a dohľad nad nimi	192
5.2. Nadnárodná regulácia európskych finančných trhov	195
5.3. Finančná stabilita a bazilejské dohovory.....	199
5.4. Vplyv verejného dlhu na stabilitu eurozóny.....	211
Zhrnutie	215
Kľúčové slová	215
Otázky	215
Literatúra	216
Internetové zdroje	217
Záver	218
Summary	220
Literatúra	222

Content

Preface	3
Content	4
Obsah	7
List of Figures	10
List of Charts	11
List of Case Studies	11
1. FUNDAMENTALS OF MONETARY THEORY AND POLICY	13
1.1. Introduction to the Issue of Currency and Money.....	13
1.1.1. Origin and Development of Money	13
1.1.2. Currency and Monetary Systems	16
1.2. Development of Monetary Theories since Antiquity till Nowadays	17
1.2.1. Monetary Theories	18
1.2.2. Interest rate Theories	25
1.2.3. Current Monetary Theories	26
1.2.4. Theory of Optimal Currency Area	31
1.3. Money in Modern Society	35
1.3.1. Mechanism of Monetary Circulation in the Conditions of One Bank	35
1.3.2. Mechanism of Monetary Circulation in the Conditions of Structuralized Banking System	40
1.3.3. Quantitative Definition of Monetary Supply	41
1.4. Monetary Equilibrium and Conditions of it Preservation	42
1.4.1. The Essence of Monetary Equilibrium	42
1.4.2. Monetary Management of Economic Subjects and Monetary Equilibrium	43
1.5. Definition of Inflation	46
1.5.1. Fundamental Economic Causes and Forms of Inflation	46
1.5.2. Peculiarities of Inflation in Centrally Managed Economy	49
1.5.3. Fundamental Macroeconomic Connections of Inflation	50
1.5.4. Redistributational Effects of Inflation	52
1.5.5. Principal Social and Political Consequences of Inflation	53
1.5.6. Measuring of Inflation	54
Conclusion	60
Questions	61
Literature	61
Internet Sources	64
Printed Sources	64
2. THE FUNDAMENTALS OF MONETARY POLICY	65
2.1. The Essence of Monetary Policy and its Agents	65
2.1.2. Aims of Monetary Policy	67
2.1.3. Instruments of Monetary Policy	73
2.1.4. Functioning of Monetary Policy.....	75
2.1.4. Strategies of Monetary Policy.....	78
2.2. Monetary Policy and External Economic Relations	83

2.2.1. The Equilibrium of the Balance of Payments	83
2.2.2. Mechanisms balancing the Balance of Payments	85
2.2.3. The Influence of the External Economics on the Monetary Policy	86
2.2.4. Maintenance of the Stable Development of Exchange Rate	90
2.2.5. Foreign Exchange Reserves	92
2.3. Monetary Policy and Fiscal Policy	93
2.3.1. Active and Passive budget.....	93
2.3.2. Coordination of Monetary and Fiscal Policies	96
2.4. Monetary Policy and Financial Programming	99
2.4.1. Areas of Financial Programming	99
2.4.2. Macroeconomic Links in Financial Programming	105
Conclusion	107
Questions	108
Literature	108
Internet Sources	110
Printed Sources	110
3. MONETARY POLICY IN SLOVAKIA BEFORE ENTRY INTO EUROZONE	111
3.1. Central Banking on Territory of Present-day Slovakia	111
3.2. Legal Base of National Bank of Slovakia	117
3.3. Decision Making Bodies of National Bank of Slovakia	118
3.4. Monetary Policy of National Bank of Slovakia	119
3.5. Issuing of Banknotes and Coins by National Bank of Slovakia	126
3.6. Regulation of Financial Market by National Bank of Slovakia	129
3.7. Payment System and National Bank of Slovakia	131
3.8. International Activities of National Bank of Slovakia	135
3.9. Slovak Membership in European Union and Phases of Euroconversion	136
Conclusion	142
Key Words	143
Questions	143
Literature	144
Internet Sources	145
4. MONETARY POLICY OF EUROPEAN CENTRAL BANK	146
4.1. Time Schedule of Monetary Union Emergence in Europe	146
4.2. Common Single Currency Euro	153
4.3. Legal Base of European System of Central Banks	155
4.4. Main and Supplementary Roles of Eurosystem	157
4.5. Legal and Real Independence of European Central Bank	164
4.6. Structure and Capital of European Central Bank	166
4.7. Decision Making Bodies of European Central Bank	168
4.8. Monetary Policy of European System of Central Banks	171
4.8.1. Conventional Monetary Policy of European System of Central Banks	172
4.8.2. Unconventional Monetary Policy of European System of Central Banks	186
4.9. Exchange Policy of European System of Central Banks	188

Conclusion	189
Key Words	190
Questions	190
Literature	190
Internet Sources	191
5. CENTRAL BANKING AND FINANCIAL STABILITY	192
5.1. Regulation of European National Financial Markets and their Supervision	192
5.2. Supernational Regulation of European Financial Markets	195
5.3. Financial Stability and Basel Requests	199
5.4. Influence of Public Debt on Eurozone Stability	211
Conclusion	215
Key Words	215
Questions	215
Literature	216
Internet Sources	217
Summary	218
Záver (Summary)	220
Literature	222